

Virusonderzoek bloembollen

Martin Verbeek en Ineke Stijger (Wageningen University & Research)

Iris Stulemeijer (BKD) en Frank Kreuk (Verify)

25 mei 2023: Open dag Tulp, Zwaagdijk

Resultaten PPS Op weg naar virusvrij en afzetgericht telen

- Overleving potexvirussen (TVX) in het veld
  - TVX kan lang overleven in de grond
  - Kan gezonde planten (onkruiden en tulpen) infecteren
  - Inundatie en biofumigatie geen oplossing voor 'afdoden' TVX
  - Attentie voor groenbemesters
  - In het veld kan verspreiding plaatsvinden (gewas en onkruiden)
  - Hoe de verspreiding in de grond plaatsvindt is (nog) niet duidelijk. Vector? Schade aan de wortels? Water?

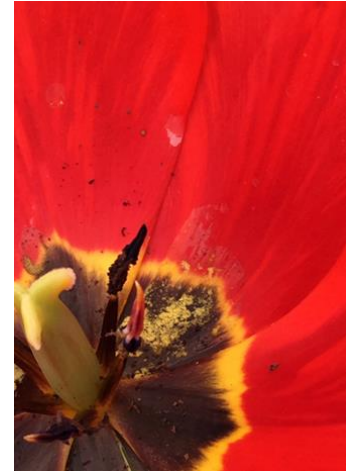

Resultaten PPS Op weg naar virusvrij en afzetgericht telen

- Bronnenonderzoek en verspreiding
  - TVX, PIAMV en HVX kon worden aangetoond in onkruiden die tussen het gewas groeiden.
- Wat betekent dit nu?
  - Risico's op verspreiding vanuit onkruiden
  - Potexvirussen in opvolgende jaar ook nog gevonden
  - Bronnen van infectie: overblijvend onkruid, zaadoverdracht?

Resultaten PPS Op weg naar virusvrij en afzetgericht telen

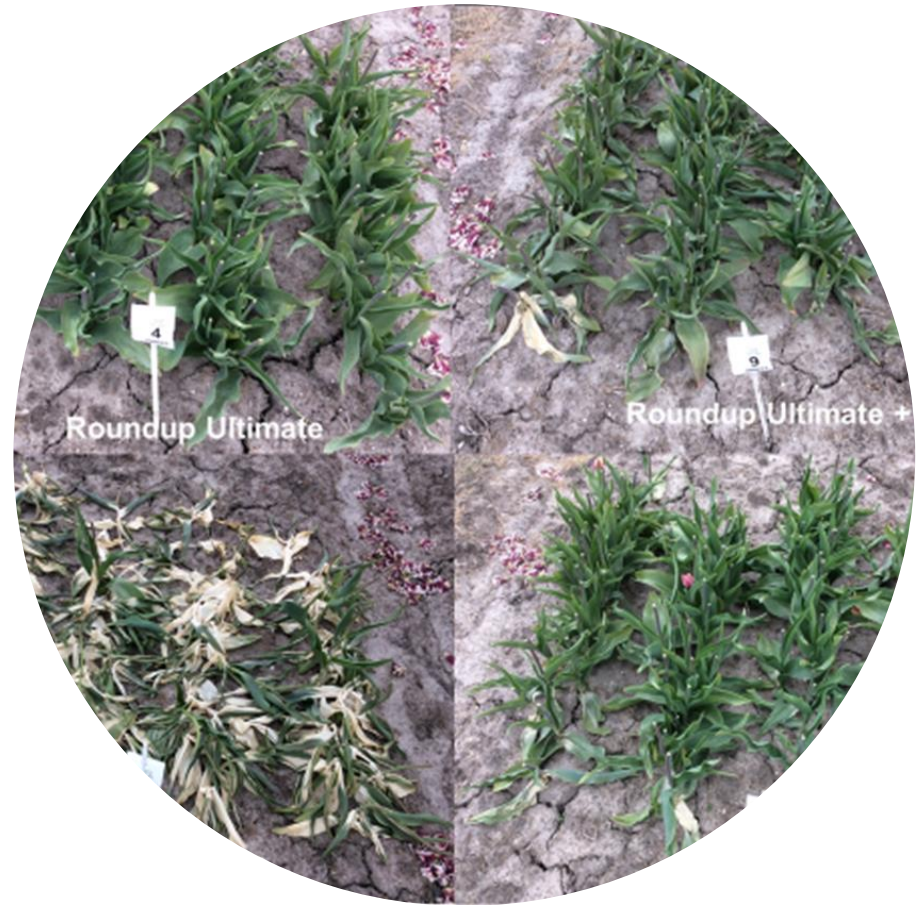
- Ziekzoeken en selecteren
  - Bladluizen kunnen nog lang TBV opnemen bij gekopte bloemen en bloemen zijn aantrekkelijk
  - Virusverspreiding stopt niet na kappen van bloemen
- Oplossing is het opvangen van bloemen. Wordt soms al gedaan. Ook worden de bloemen bij bepaalde machines verhakseld.

Selectie

Alternatieve groene middelen
voor glyfosaat

- Geselecteerde bollen
verschrompelen niet.
- Hoe selecteren wij deze
bollen uit de partijen?
Onderwerp voor de nieuwe
PPS

Aantoonbaarheid

- TVX in tulp
  - Bij sterk besmette bollen zijn alle bladeren positief.
  - Bij minder sterke besmettingen is TVX niet altijd aantoonbaar in (alle) bladeren
  - Op bollen die met ELISA duidelijk positief zijn bevonden worden, toont de ELISA evenveel besmetting aan in het blad als op bol.

PPS Toekomst met virusvrije bloembollen

Nieuw project gestart eind 2022

Uitvoering met hetzelfde projectteam als vorige PPS

Financiering door Topsector en bedrijven die hieronder staan vermeld

PPS Toekomst met virusvrije bloembollen

- Bladluizen en virusoverdracht
  - Wat zijn de mogelijkheden om bolgewassen onaantrekkelijker te maken voor bladluizen?
  - Bladluis monitoring en waarschuwingssysteem
- Verspreiding potexvirussen
  - via oppervlaktewater
  - Onkruiden en zaadoverdracht
- Geselecteerde bollen uitsorteren
- Nieuwe groene middelen invloed op toetsingen

Overdracht van TBV

- Door bladluizen
- Non-persistente overdracht
  - Opname door bladluis door proefboringen (secondenwerk)
  - Na hopen naar andere plant en proefboren: meteen overdracht
  - Ook bladluizen die tulp niet als waardplant hebben (passanten) kunnen virus overdragen

Bladluisvluchten en virusoverdracht

- Soms vroeger dan gedacht

- In 2022 eerste bladluizen **15 maart**
- In 2023 eerste bladluizen **1 mei in val (30 april)**
- TBV problemen dit jaar → bladluis situatie in 2022

Invloed weer op bladluisvluchten

- Zachte winter: eerdere vluchten, meer bladluizen in het vroege voorjaar
- Door zachte winter slaan bladluizen het winter-ei stadium over en overleven als insect op groenblijvende kruidachtige planten

Voorspellen van bladluisvluchten?

- Moeilijk, maar relatie met zachte winters is er wel degelijk
- Houd websites in de gaten van organisaties die bladluizen monitoren:
  - Frankrijk: <http://pucerons.itbfr.org/>
  - België: <https://www.irbab-kbivb.be/cartografie-waarnemingsvelden/mei-juni-2023-kaart-waarnemingen-groene-bladluizen-bieten/>
  - IRS: <https://www.irs.nl/insectenwaarschuwingskaart/>
  - NAK: <https://customers.nak.nl/bls/memberpages/Online/kaart.aspx>
  - Bayer: <https://agro.bayer.nl/nl-NL/Uit-de-praktijk/Tools/Luizenmonitoring>

Bladluisidentificatie in het lab

- Ontwikkeld voor aardappel: multiplexmethode (platform Luminex)
  - Bepaling welke (van de 15 belangrijke) bladluisoorten aanwezig zijn in vangsten (uit hoge zuigval, gele vangbak of fuik)
  - Gelijktijdige bepaling of deze bladluizen aardappelvirus Y of bietenvergelingsvirussen bij zich hebben
  - Voor TBV en LMoV in ontwikkeling

Dank voor uw aandacht

Vragen?

